

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:
Säkerhetschef

Datum:
2020-02-26

Diarienummer:
KSN-2020-00683

Handlingsplan för ökad trygghet i Gränby och Kvarngärdet 2020-2021

Översiktsplan

Mål och budget

Program

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Handlingsplaner och övriga planer

Inledning

I kommunens policy för säkerhet och beredskap, antagen av kommunfullmäktige 2018, slås fast att Uppsala kommun ska vara en trygg och säker kommun för alla som bor, besöker och verkar här samt för kommunens verksamheter, egendom och ekonomi. Allas rätt att röra sig fritt i det offentliga rummet och att ta del av kommunens verksamheter ska inte begränsas av otrygghet.

I Gränby pågår en stadsomvandling. Flera funktioner som till exempel isarena, simhall, skolor och förskolor samt viktiga samhällsfunktioner kommer att behöva hitta sin plats och sitt sammanhang i Gränby. I och med det stora intresset för en fortsatt utveckling i området behöver kommunen tydliggöra en framtida önskvärd och lämplig utvecklingsinriktning som kan vägleda befintliga och framtida aktörer i området. Kommunstyrelsen beslutade därför i juni 2019 om projektdirektiv för Utvecklingsplan Gränby.

Samtidigt som intresset för Gränby ökar och planeringen för den fortsatta utvecklingen fortgår finns det behov av insatser för att möta den sociala oron och öka tryggheten i delar området. Problembilden handlar om rädsla och otrygghet bland barn och unga, en relativt hög utsatthet för brott, oro för brottslighet och ett socioekonomiskt utmanat område med bland annat låga skolresultat

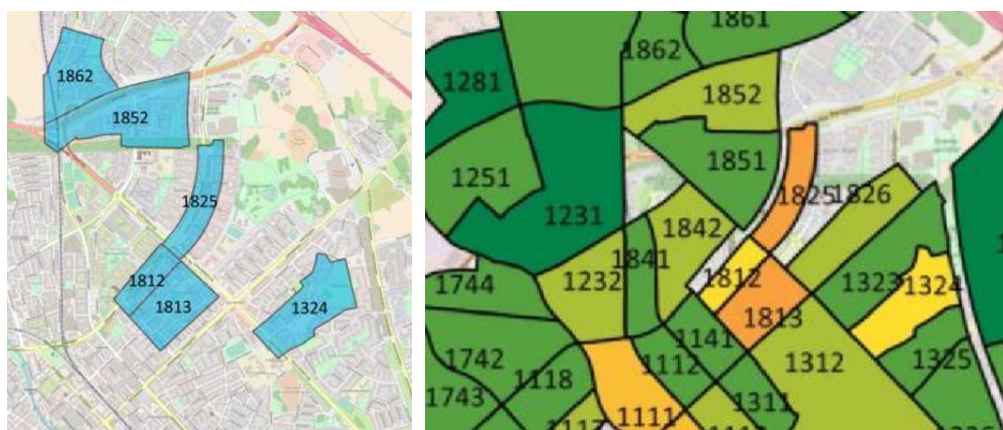

Fig 1. Området Gränby/Kvarngärdet har dels socioekonomisk låg nivå med höga ohälsotal, låg utbildningsnivå och många födda utanför EU/EFTA (Uppsala sociala kompass 2018, vänstra bilden) och samtidigt en hög brottsutsatthet (Trygghetsundersökning 2017, högra bilden).

De omfattande nybyggnationerna i området har skapat en gatumiljö som upplevs orolig. Uppgrävda gator och tillfälliga byggetableringar har orsakat en stökig utemiljö vilket tillsammans med exempelvis dålig efterlevnad av parkeringsregler lett till en oordning som också påverkat tryggheten i negativ riktning. Det finns därför omedelbara behov av åtgärder i gatumiljön och i parker.

I samband med beslutet om projektdirektiv för utvecklingsplan Gränby utökades uppdraget till att även ta fram en plan med åtgärder som stärker tryggheten i Gränbyområdet. I arbetet har konstaterats att de båda planernas fokus ligger delvis förskjutet från varandra, om än det finns överlappande intressen kring framför allt Gränbyparken (Fig 2).

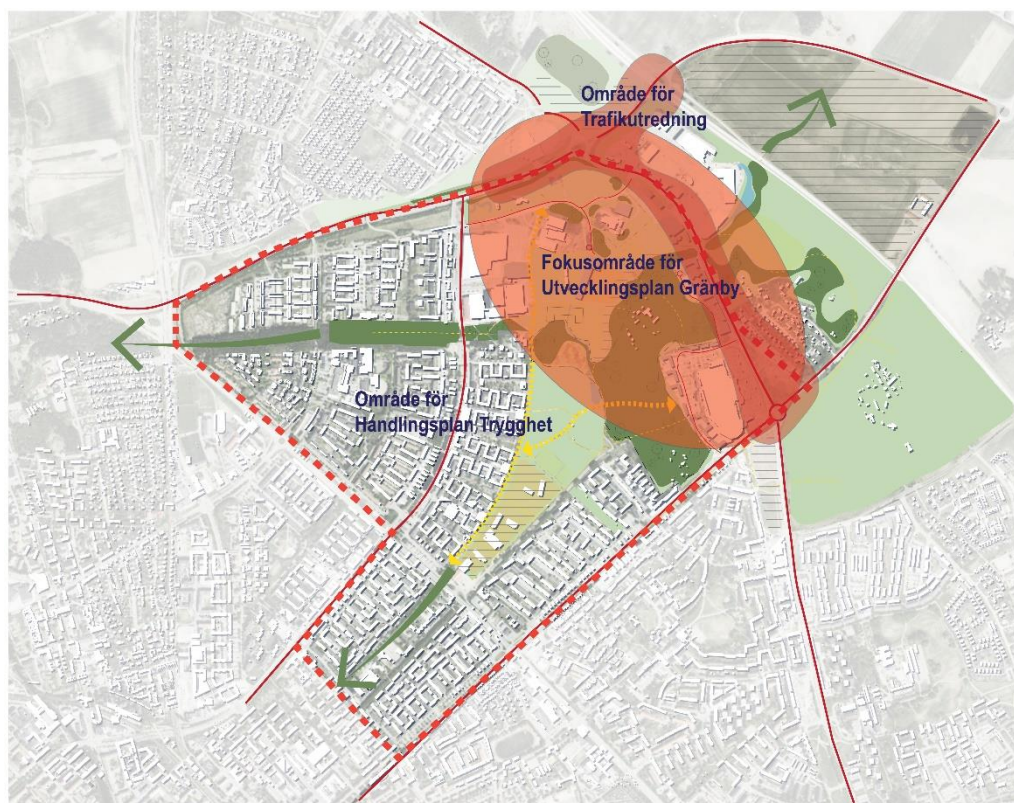

Fig 2. Utvecklingsplanen för Gränbyområdet och Handlingsplanen för trygghet i Gränby och Kvarngärdet har delvis olika geografiskt fokus.

Utvecklingsplan Gränby har sitt starkaste fokus i de nordöstra delarna av området, ut mot E4 där en särskild trafikutredning genomförs kring av-/påfarten till E4. Fokus för handlingsplanen för ökad trygghet ligger i de mer sydvästliga delarna, bland befintlig bebyggelse. I gränssnittet mellan dem ligger Gränbyparken som genom utvecklingsplanen blir föremål för utvecklingsåtgärder som stärker tryggheten.

Syfte

Handlingsplanens syfte är att genom samordnade insatser stärka säkerheten och tryggheten för dem som bor, verkar och vistas i Gränby och Kvarngärdet.

Handlingsplanen visar på ett antal fokusområden med tillhörande effektmål som tillsammans tydliggör inriktning och visar på ambitionsnivån i nödvändiga förändringar, i stället för att fatta beslut om en rad detaljerade aktiviteter. Erfarenheten har visat att det är svårt att i detalj reglera vilka aktiviteter som ska genomföras på lite längre sikt, och på detta sätt lämnas handlingsfrihet att anpassa arbetet efter omständigheterna, så länge effektmålen uppnås.

Omfattning

Handlingsplanen för ett tryggare Gränby kompletterar den utvecklingsplan för Gränby som arbetas fram utifrån beslutat projektdirektiv.

Åtgärderna som beskrivs i denna handlingsplan är utformade som ett antal effektmål/fokusområden. Till dessa kopplas ett större antal aktiviteter som styr

förvaltningarnas och bolagens arbete. De antas inte politiskt och kommer att förändras regelbundet utifrån behov och prioriteringar.

Handlingsplanen gäller för perioden 2020–2021.

Ansvar, genomförande och spridning

Kommunstyrelsen ansvarar för att implementera och sprida handlingsplanen.

I bilagan identifieras ansvariga förvaltningar och bolag för genomförande av aktiviteter.

Uppföljning

Kommunstyrelsen är ansvarig för handlingsplanen och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av handlingsplanens effektmål. Denna uppföljning sker genom ett antal indikatorer och redovisas för kommunstyrelsen i samband med årsredovisningar.

Aktiviteter följs upp av respektive förvaltning och sammanställs av kommunledningskontoret, som också ansvarar för analys och bedömning av hur effektmålen nås.

Fokusområden, effektmål och indikatorer

Fokusområden

Fem fokusområden har identifierats för arbetet med denna handlingsplan

- Barn och unga
- Trygg närmiljö
- Samverkan med polisen
- Samhällsengagemang
- Information och kommunikation

Till varje fokusområde kopplas ett effektmål.

Effektmål

Barn och unga

Barn och unga i Gränby och Kvarngärdet är trygga och deltar i fritidsaktiviteter. De når goda studieresultat och har en meningsfull fritid

Ungdomsbrottsligheten har ökat generellt i Uppsala och området Gränby och Kvarngärdet hör till dem där ungdomar regelbundet drabbats av personrån och misshandel; ofta utförda av andra barn och ungdomar.

Genom att stärka delaktigheten i ordnade aktiviteter, skapa fler utrymmen för spontan lek och idrott och bättre samordna verksamheter inom förskola, skola, fritidsgård och bibliotek ska fler ungdomar bli engagerade. Samtidigt ska familjeperspektivet beaktas och familjer aktiveras i större utsträckning för barnens lärande och fritid. Det kommer

att ha positiva effekter på rörelse och närvaro i det offentliga rummet. Särskilt ska en jämnare könsbalans eftersträvas, liksom ökad vuxennärvaro i skolmiljön. Att skolan är en trygg och tillåtande plats är viktigt för studiero och studieresultat.

Trygg närmiljö

Den fysiska närmiljön i Gränbyområdet bidrar till att förebygga otrygghet, brott samt till säkra skolmiljöer.

Delar av området i Gränby och Kvarngärdet har problem med utformning och gestaltning; mycket enhetliga byggnadskroppar bidrar till svårorienterade miljöer och på olika platser har brister i ljussättningen skapat mörka områden. Särskilt Gränbyskolans skolgård har utmaningar, vilket beror på såväl läge som utformning. Att skolgården blir en uppehållsplats även utanför skoltid och nyttjas av allmänhet är tveeggat, då det ofta leder till skadegörelse. Tillgången på lokaler och andra ytor för föreningsverksamhet, lek, idrott och liknande är inte anpassad efter behovet.

Det finns ett behov av en bättre allmän ordning och reda i området, avseende byggetableringar, markarbeten, skyltningar, klotter och parkeringsefterlevnad. Vissa gator behöver snarast få asfaltsbeläggning. Trygghetsvandringar ska ge underlag för områdets utveckling.

Samverkan med polisen

Ökad polisiär närvaro och aktivitet skapar trygghet i området och särskilt i skolan

Polisens verksamhet i området är en förutsättning för mycket annat trygghetsskapande arbete. En stärkt närvaro i området prioriteras av polisen, och genom en riktad skolsatsning inom ramen för kommunens och polisens nytecknade samverkansöverenskommelse kommer polisen att utöka besök och tillsyn i skolor, i samverkan med socialtjänst och skolledningar. Där är bland annat Gränbyskolan prioriterad.

Polisen kommer också att skärpa arbetet med minderåriga som vistas i uppenbart olämpliga sammanhang som kan innebära överhängande och allvarlig risk för individens hälsa eller utveckling. Enligt polislagen 12 § kan sådana ungdomar omhändertaras för att skyndsamt överlämnas till föräldrar, vårdnadshavare eller socialnämnd. Samverkan kring sådana omhändertaganden ska utvecklas så att skola och socialtjänst utan dröjsmål följer upp händelsen.

Samverkan med polisen behöver utvecklas i området beträffande avhållande och förebyggande metoder som ordningsvakter och bevakningskameror. Polisen bidrar till efterlevnad av parkeringsreglerna och omhändertar målvaktsbilar.

Samhällsengagemang

Fler bidrar till ett tryggare Gränby och Kvarngärdet.

Många aktörer i området har viktiga uppdrag och både kan och vill bidra till ökad trygghet. Fastighetsägare, föreningsliv, näringsliv och olika nätverk som nattvandrare spelar alla en väsentlig roll i att engagera människor, skapa liv och rörelse i området, ge strukturer till ungdomars tillvaro och verka för integration. För att få största möjliga effekt behöver aktörerna känna till varandra samt utbyta information och utvecklingsidéer. Dialoger och delaktighet blir därför en naturlig del av arbetet.

Information och kommunikation

Bilden av Gränby och Kvarngärdet är nyanserad och kunskap om olika aktiviteter och åtgärder är känd och spridd.

Erfarenheterna från Gottsunda/Valsätra visar hur ett stort område kan stigmatiseras och förknippas med oroligheter och brottslighet trots att det är en begränsad del av stadsdelen som har den problematiken. Att gemensamt med andra aktörer ha en enad strategi och uthållighet i kommunikationen är nödvändigt för att ge fler nyanser i bilden av området.

Ett starkt engagemang för sitt närområde och hög delaktighet i aktiviteter och civilsamhälle kräver ett lättillgängligt och uppdaterat informationsflöde och lägesbild mellan aktörerna, men också att boende och aktiva i området lätt hittar information om aktiviteter och områdets utveckling. Information och vägledning till utbildning, praktikplatser och arbete ska också vara lätt åtkomligt. Informationsspridning till och mellan aktörer och boende behöver stärkas för ökat engagemang och delad lägesbild.

Flera åtaganden i den lokala överenskommelsen med föreningslivet stöder utvecklingen inom fokusområdet.

Indikatorer

För att följa utvecklingen av de olika effektmålen kommer ett antal indikatorer att följas upp. Nyckeltalen finns dels att tillgå ur olika öppna eller på annat sätt tillgängliga källor som *Trygghetsundersökningen*, *Liv och hälsa – ung*, skolstatistik ur *Kolada* och elevenkäter. Viss statistik kan tas fram ur *Trygghetsverktyget* medan annan kan behöva samlas in genom riktade uppföljningar inom kommunens verksamheter.

Exempel på faktorer att följa upp är graden av trygghet i olika situationer och miljöer, antal ungdomar som deltar i olika ordnade aktiviteter, studieresultat och medierapporteringen.

Relaterade dokument

- Projektdirektiv Utvecklingsplan Gränby
- Policy för trygghet och säkerhet
- Samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde
- Handlingsplan Den lokala överenskommelsen mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun 2018-2023
- Bilaga 1, aktiviteter
- Bilaga 2, exempel på indikatorer

Kommunledningskontoret
Bilaga

Kommunledningskontoret

Handläggare:
Anders Fridborg

Bilaga 1 – Aktiviteter

Detta dokument är en bilaga till Handlingsplan för ett tryggare Gränby och Kvarngärdet 2020-2021, KSN-2020-00683. Här redovisas förvaltningarnas och bolagens arbete med aktiviteter som stöd för effektmålen i handlingsplanen.

Handlingsplanen är uppdelad i fem fokusområden:

- Barn och unga
- Trygg närmiljö
- Samverkan med polisen
- Samhällsengagemang
- Information och kommunikation

Till varje fokusområde hör ett effektmål, och till effektmålen kopplas aktiviteter och ansvar.

Fokusområde: Barn och unga

	Aktivitet	Ansvar
Effektmål: <i>Barn och unga i Gränby och Kvarngärdet är trygga och deltar i fritidsaktiviteter. De når goda studieresultat och har en meningsfull fritid.</i>	<ul style="list-style-type: none">Genom ett särskilt framtaget koncept stärka verksamhetsutbudet för barn och ungdomar i befintliga lokaler i området	KTF, UBF (huvudansvar); SBF, Skolfastigheter, civilsamhälle, näringsidkare, KLK/SBF (stöd)
	<ul style="list-style-type: none">Öka antalet organiserade aktiviteter inom både kultur- och idrott.	KTF, SBF, civilsamhälle, näringsidkare
	<ul style="list-style-type: none">Utöka tillgången till konstgräsplaner	SBF, skolfastigheter

	<ul style="list-style-type: none"> • Öka tillgången till organiserade aktiviteter för barn och unga i direkt anslutning efter skoltid. 	KTF, idrott och fritid, SBF
	<ul style="list-style-type: none"> • Anställa fler vuxna i lärande miljöer. 	AMF, UBF
	<ul style="list-style-type: none"> • Utöka samverkan mellan skola, fritid, bibliotek och kulturcentrum i syfte att säkra trygga aktiviteter och rätten till barn och ungas fria tid. 	KTF, UBF
	<ul style="list-style-type: none"> • Stärka det nyetablerade föreningsnätverket i syfte att etablera fler kultur- idrott- och fritidsaktiviteter. Stärka medskapande och integration i området. 	KLK, KTF, SBF
	<ul style="list-style-type: none"> • Öka antalet föreningsaktiva ungdomar i området. 	SBF, KTF, civilsamhälle, näringsidkare

Fokusområde: Trygg närmiljö

	Aktivitet	Ansvariga
<p>Effektmål: Den fysiska närmiljön i Gränbyområdet bidrar till att förebygga otrygghet, brott samt till säkra skolmiljöer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsätta utvecklingen av skolornas exteriör och omgivning för en tryggare utemiljö. 	SBF, Skolfastigheter
	<ul style="list-style-type: none"> • Förbättra arbetet för att motverka parkeringsproblematik i området genom bland annat aktiv bevakning och snabba åtgärder vid felparkerade bilar och sabotage mot skyltning. 	SBF, UPAB
	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt genomföra regelbundna trygghetsvandringar för att i samverkan med lokala aktörer löpande anpassa områdets gestaltning i trygghetsskapande syfte. 	KLK, SBF, SCF

	<ul style="list-style-type: none"> Förstärkt samarbete mellan kommun, civilsamhälle och fastighetsägare för att tillgodose efterfrågan och behovet av fler föreningslokaler. 	KTF, näringsliv, SBF, civilsamhälle
	<ul style="list-style-type: none"> I samverkan med fastighets- och bostadsbolag utveckla platser för social samvaro och rekreation, som grillplatser och platser för utomhusidrott. 	SBF, näringsidkare, civilsamhälle
	<ul style="list-style-type: none"> Etablera en rutin för snabb och effektiv klottersanering, där målet är att allt klotter på kommunala fastigheter, egendom och allmän plats ska vara borta inom 24 timmar, samt verka för motsvarande på privata egendom. 	SBF, fastighetsbolag
	<ul style="list-style-type: none"> I samverkan med fastighets- och bostadsbolag ta fram en plan för gestaltningen i områden som bedöms svårorienterade och med en enhanda utformning. 	Fastighetsägare, SBF
	<ul style="list-style-type: none"> Författargatorna asfalteras snarast och förses i övrigt med markeringar och farthinder i tillämplig grad för tydlighet och trygghet. 	SBF
	<ul style="list-style-type: none"> Cykelväg från Torkelsgatan/S:t Persgatan till Gränby sportfält åtgärdas med asfaltering, belysning m.m. 	SBF

Fokusområde: Samverkan med polisen

	Aktivitet	Ansvariga
Effektmål: Ökad polisiär närvaro och aktivitet skapar trygghet i området och särskilt i skolan	<ul style="list-style-type: none"> Ökat antal polisbesök på skolor (med stöd av SSPF-strukturen). 	KLK, UBF, SCF, KTF
	<ul style="list-style-type: none"> Samarbeta och stödja polisen beträffande införande av bevakningskameror. 	KLK, SBF

	<ul style="list-style-type: none"> Se över behovet av LOV-3-tillstånd i delar av området och vid behov ansöka om och införa patrullerande ordningsvakter, i samverkan med polisen. 	KLK
	<ul style="list-style-type: none"> Utveckla samverkan kring omhändertagande enligt PL 12 § 	SCF, UBF, KLK

Fokusområde: Samhällsengagemang

	Aktivitet	Ansvariga
Effektmål: <i>Fler bidrar till ett tryggare Gränby och Kvarngärdet.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Med utgångspunkt i områdesgruppen etablera en bredare, tydligare och mer aktiv samverkan med civilsamhälle och näringsliv i området 	KLK
	<ul style="list-style-type: none"> Resurssätta arbetet med samordning av trygghetsskapande åtgärder i bland annat Gränbyområdet. 	KLK
	<ul style="list-style-type: none"> En kommungemensam evenemangskalender där aktiviteter ska kunna vara sökbara per stadsdel 	KTF, SBF
	<ul style="list-style-type: none"> Skapa fler aktiviteter för vuxna och äldre samt uppmuntra till föreningsengagemang i området i samverkan med RF/SISU Uppland 	KTF, SBF

Fokusområde: Information och kommunikation

	Aktivitet	Ansvariga
Effektmål: <i>Bilden av Gränby och Kvarngärdet är nyanserad och kunskap om olika</i>	<ul style="list-style-type: none"> Skapa de digitala verktyg/plattformar som behövs för förbättrad informationsspridning mellan aktörerna i området. 	KLK

<i>aktiviteter och åtgärder är kända och spridd.</i>	<ul style="list-style-type: none">• Utveckla en aktörsgemensam kommunikationsplan och en proaktiv kommunikation om området som motvikt till händelsestyrd rapportering av brottslighet och social oro.	KLK
	<ul style="list-style-type: none">• Genom ökad närvaro i Gränby och Kvarngärdet lotsa individer till språkträning, praktik, utbildning och arbete	AMF

Kommunledningskontoret
Bilaga

Kommunledningskontoret

Handläggare:
Anders Fridborg

Bilaga 2 – Exempel på indikatorer

Detta dokument är en bilaga till Handlingsplan för ett tryggare Gränby och Kvarngärdet 2020-2021, KSN-2020-00683. Här redovisas exempel på indikatorer som kommer att utvärderas med avseende bland annat på kvalitet, koppling till effektmål och tillgänglighet. Somliga indikatorer är lätt och öppet tillgängliga, medan andra kan kräva särskild inhämtning. Indikatorsurvalet kan komma att ändras efterhand som kunskaper och tillgänglighet ökar.

Indikator	Utgångs- värde	Intervall	Källa
Upplevelse av trygghet i utemiljö			<ul style="list-style-type: none">TrygghetsundersökningenSCB medborgarundersökningLiv och hälsa ung
Upplevelse av trygghet i ordnade aktiviteter			<ul style="list-style-type: none">Inhämtad statistik, KTF
Upplevelse av trygghet i skolmiljö			<ul style="list-style-type: none">UBF:s elevenkätSkolinspektionens SkolenkätLiv och hälsa ung
Antal ungdomar mellan 13-18 år som deltar i ordnade fritidsaktiviteter efter skoltid			<ul style="list-style-type: none">KoladaInhämtad statistik, KTFInhämtad statistik, SBF
Andel tjejer/killar mellan 13-18 år som deltar i ordnade fritidsaktiviteter efter skoltid			<ul style="list-style-type: none">KoladaInhämtad statistik, KTFInhämtad statistik, SBF
Antal ungdomar upp till och med 12 år som deltar i			<ul style="list-style-type: none">KoladaInhämtad statistik, KTF

ordnade fritidsaktiviteter efter skoltid			<ul style="list-style-type: none"> • Inhämtad statistik, SBF
Andel tjejer/killar upp till och med 12 år som deltar i ordnade fritidsaktiviteter efter skoltid			<ul style="list-style-type: none"> • Kolada • Inhämtad statistik, KTF • Inhämtad statistik, SBF
Antal vuxna per ungdom i ordnade fritidsaktiviteter efter skoltid			<ul style="list-style-type: none"> • Inhämtad statistik, KTF • Inhämtad statistik, SBF
Antal vuxna per ungdom i skolmiljö			<ul style="list-style-type: none"> • Kolada • Inhämtad statistik, UBF
Antal brott som begås i området under hela dygnet samt under perioden kl. 15-22			<ul style="list-style-type: none"> • Trygghetsverktyget (polisens statistik)
Studieresultat högstadiet och gymnasiet			<ul style="list-style-type: none"> • Kolada
Antal vuxna med försörjningsstöd			<ul style="list-style-type: none"> • Inhämtad statistik, AMF
Upplevelse av meningsfull fritid			<ul style="list-style-type: none"> • Liv och hälsa ung
Antal utrymmen för spontan lek och idrott			<ul style="list-style-type: none"> • Inhämtad statistik, SBF
Tid för uppföljning av 12 §-händelser hos skola och socialtjänst			<ul style="list-style-type: none"> • Inhämtad statistik, UBF och SCF
Antal ordningsvaktstimmar			<ul style="list-style-type: none"> • Inhämtad statistik, KLK
Antal bevakningskameror			<ul style="list-style-type: none"> • Inhämtad statistik, KLK
Antal positiva/negativa nyheterrapporteringar i lokalmedia från området			<ul style="list-style-type: none"> • Särskild medieanalys, KLK
Antal positiva/negativa nyheterrapporteringar i nationell media från området			<ul style="list-style-type: none"> • Särskild medieanalys, KLK